GAZETA KRAKOWSKA

No. 89

W Niedzielę Dnia 8 Listopada 1807.

Z Wiednia d. 31. Października.

J. C. K. Mość raczył aktu swego, swoiego niższey Austryi Radcę i Dyrektora C. K. familii dobr, Antoniego Kernhoffera, na dowod nayw skawszego swego ukontentowania, z iego wielo letnich usług, mianować nadwornym radcą przy powyższey dóbr dyrekcyi.

D. 27 Października umarł w Wiedniu na zapalenie płuc, w poważnym wieku 76 lat i 5 miesięcy, Franciszek Gundak r. X e Coll redo Mansfeld, Kawaler złotego Runa, J. C. K. Apostolskiey Mości aktualny szambelan tayny radca, bywszy Cesarsko Rzeski konferencyyny minister i Wicekanclerz.

Z Budy d. 27. Października.

D. 23 odprawiły stany seymuiące 63cie, a d. 24 64te posiedzenie.

Z Brynu d. 27. Października.

List z Konstantynopola pod d. 25 Września zapewnia, że nowy Sułtan okazuie się przez swoią niepodległość co raz godnieyszym tronu, a przez rożne przedsięwzięte środki, okazuiące dzielność iego charakteru, iedną sobie powagę.

Między innemi postanowił urządzić część woysk, które z powodu reformy na Europeyski sposób były zwinięte, z tą tylko rożnicą, iż zamiast Europeyskiego nosić będą Turecki ubior, i rozkazał Suleiman adze, nie obawiaiąc się oburzenia janczarow, takowy korpus utworzyć.

Ważne zdarzenie, które przytrafiło się w środku przeszłego miesiąca, okazuie odwagę i przytomność W. Sułtana. Kupa janczarow, która z zamkow Fanaraki przybyła, napotkała Sułtana na iedney ulicy Tofana, i w tak nieprzyzwoitym sposobie do iego osoby się zbliżyła, iż Monarcha przymuszony był dać rozkaz do oddalenia zuchwalcow. Janczarowie rzucili się na orszak Sułtański; lecz przywołane na pomoc w pobliskości będące straże zabiły z nich i raniły wielu, a resztę przymusiły prosić o przebaczenie, poczem zuchwalcy w tak przykładnym ukaranemi zostali sposobię, iż ten potrafi przywrócić porządek i posłuszeństwo, ponieważ przeszło 50 hersztow zostało natychmiast uduszonych, a ich koledzy nię śmieli się sprzeciwić temu surowemu rozkazowi.

Komu nie tayne są dzieie Tureckie, wie, iż rząd nigdy nie śmiał karać publicznie janczarow, tylko w nocy, a dopiero wystrzałem z

działa donoszono o wykonaniu wyroku śmierci, pozna więc z tego zdarzenia, iż terażnieyszy Sułtan ma odwagę do zniesienia zastarzałych przesądow. Czyli to sam przez siebie czyni lub z rady czyiey nie można wiedzieć.

Nowy przykład pod d. 23 Września daie wyraźniey ieszcze poznać, że Wielki Sułtan sam chce panować. W dniu tym został Tłomacz Porty, Xiążę Suzzo, z gabinetowego rozkazu Sułtana (Hattszerif) niespodziewanie ścięty; aż do śmierci odbywał spokoynie obowiązki swoiego urzędu. Domyślaią się tylko, iż przyczyną iego niespodziewaney śmierci iest niegodziwe porozumiewanie się, które utrzymywał przez dowodzcow w Dardanellach z admirałem Angielskiey eskadry. Ważny po nim urząd pierwszego tłomacza Porty otrzymał Xiążę Callimachi, brat terażnieyszego hospodara Mołdawskiego, który przed kilku laty był tłomaczem przy Kapitanie baszy.

Sprawuiący Pruskie interessa, Baron Bielefeld, oddał Porcie list odwoławczy i doniosł oraz, iż dwor iego iest urażony, że nowy Minister Pruski, Baron Senft de Pilsach nie był od niey przyięty. W podaney z tego powodu nocie wyraził, iż dwor iego postanowił całe swoie poselstwo odwołać, i żądał paszportow do wyiazdu; przytem oświadczył, ieżeliby Porta nie chciała mu wydac paszportow, iż wyiedzie nawet bez paszportow d. 26 Września z Konstantynopola.

Admirał Siniawin opuścił iuż dawno Tenedos, i zabrał z sobą wszystkich Tureckich jeńcow i zdobyte na Turkach okręty. Porta nie była z tego kontenta i wstrzymała Rossyyskich jeńcow, którzy mieli bydź do Sebastopola odesłanemi. Nie wiadomo iaki ta rzecz koniec weźmie.

Względem siły i zamiarow Angielskiey floty, która opuściła była Tenedos, lecz w kilka dni znowu tam powrociła, nie miano w Konstantynopolu dokładney wiadomości; lecz zdaie się, że Porta względem iey zamachow była spokoyna, ponieważ wielu Francuzkich officerow, którzy użytemi byli do obrony Dardanellow, odiechali do Włoch i Dalmacyi. Ostatni ten krok zdawałby się okazywać, że Porta nie była daleką od poiednania się z Angliią.

Z Berlina d. 13. *Października.*

Lubo ustawicznie mowią o ustąpieniu woysk Francuzkich z kraiow Pruskich, iuż ten lub ow czas do tego naznaczaią, nie ma iednak podobieństwa, żeby to tak prędko nastąpiło. Przeciwnie spodziewać się należy, że nie zaraz ieszcze ustąpią, owszem że tu całą zimę przepędzą, ponieważ z rozkazu Intendenta Daru zapowiedziano wszystkim kassom, iż do dalszego czasu zostawac będą pod Francuzkiem zarządzeniem.

Urzędnicy bawiący przy Królu, czynią przygotowania do przewiezienia swych familiy do Memlu, ponieważ nie spodziewaią się tak prędko do stolicy powrocić.

Mowią, iż znayduiące się w Strzelsundzie Francuzkie woyska odebrały rozkaz udania się do okolic Grudziądza.

Szlachta Pruska ma częśc swoich przywileiow utracić. Nowy Minister stanu Baron Stein miał Królowi podać do tego proiekt; ieżeli to prawda, byłoby to wielka z strony iego ofiara, ponieważ sam należy do stanu szlachty. Rada przy Królu składa się z taynego Radcy skarbowego Kerwitza, Schlaberndorffa, Schöna i Stegmanna.

Z Londynu d. 25. *Września.*

D. 16 t. m. doniesiono ludowi wystrzałami z dział z Parku i Towru, iż stolica Danii i flota dostały się przez kapitulacyą w ręce An-

glików. Nigdy iednak z większą oboiętnością nie przyięto w Anglii wiadomości o zwycięztwie iak tą razą. Udzielano sobie tey wiadomości, iak gdyby zawierała doniesienie o pobiciu, gdyż każdy czuł hańbę z barbarzyńskiego i czczego tryumfu; wielu nawet krzyczało przeciw tem, którzy z zaślepioney i przewrotney polityki niewinną krew przelali. W wieczor żaden dom nie był oświecony i powracaiący z nayodlegleyszych prowincyy Anglii podróżni zapewniaią, iż wszyscy dobrze myślący Anglicy okazywali wstręt przeciw tey wyprawie i iey sprawcom. Wielu, którzy w cichości naganieli powody do tey wyprawy, naganiaią teraz głośno iey pomyślność, i mowią, iż Angliia zbliżyła się przez to iednym krokiem do swey zguby, nad którą tylu iedni drugich spychaiący ministrowie nieustannie pracowali przez utrzymywanie iednakowego systematu, które okazuiąc się raz w zwodniczey świetności, drugi raz nikczemnem i chciwem, zdaie się iż zostawione było teraźnieyszym ministrom, aby go do ostatecznego doprowadzili kresu, ściągaiąc na siebie publiczne przekleństwo i ochydzaiąc do reszty narod.

Grożące niebezpieczeństwo, które ściągnięto nakoniec na ten kray, przez ukrywanie przed nim prawdziwych stosunków i prawdziwych interessow, przez roziątrzenie nieprzyiaciela, przez niedotrzymanie wiary sprzymierzeńcom, przez strwonienie źrodeł narodowych i przez despotyczne przywłaszczenie sobie samowładności na morzu, zdaie się na raz przed oczema narodu odsłaniać i tem boleśniey go wzruszać, że mu nie było wiadome. Narod, który zdaleka tylko patrzał na klęski woyny i przyzwyczaiony był z nieiaką obojętnością dowiadywać się o pobiciu swych sprzymierzaiących, ten mowię narod, który przed kilku miesiącami w oboiętnych wyrazach cały świat wyzywał do boiu, zaczena dziś obawiać się o siebie. Rozumnieysi iego mężowie wyznaią, iż nie iest tem, czem się bydź mienił, to iest sam z siebie woiowniczym, ale przeciwnie, wyiawszy siłę morską, przez zbytek i samoistność zepsutym narodem; bezpieczeństwo i bogactwa iego stanowią tylko w teraźnieyszem położeniu rzeczy szybki obrot kapitałow przez handel i przemysł; ogromne podatki niedozwalaią zwolnienia na chwilę biegu pieniędzy; nie mogą bydź zatrzymane lub wstecznego wziąść kierunku bez obalenia całey budowy skarbowey, a z nią razem konstytucyi; rozboie zaś morskie, albo raczey systema Algierskie prowadzi właśnie do wysuszenia źrodeł, które dać mu maią pożywienie, i przyśpiesza upadek państwa, którego całe bogactwo składaią handel i rękodzieła. Handel Anglii z stałym lądem doszedł iuż do naywyższego stopnia niepewności: wywoz iest wstrzymany, pieniądze z zagranicy nie przychodzą, rękodzielnicy są niespokoynemi, a giełda opuściła ręce. Angliia widzi się bydź woyną zniszczenia zagrożoną od sąsiada, który naypotężnieyszym iest w tey samey chwili, kiedy Anglia wysłała część woyska swego za granicę; dowiaduie się, że nie udała się iedna iey wyprawa, którą łakomstwo uzbroiło; druga nie wiele iey dobrego rokuie, bo chociaż się udała, posłuży tylko do pomnożenia liczby iey nieprzyiacioł; gotową więc bydź powinna do widzenia Rossyi w rzędzie swoich nieprzyiacioł, i drżeć na podobieństwo woyny z Ameryką, która corocznie potrzebuie za 8 mill. f. szt. towarow Angielskich, i ma w ręku sposoby do wydarcia iey nayważnieyszych posiadłości na Atlantyckim morzu lub ich ogłodzenia. Oto iest prawdziwy obraz teraźnieyszego położenia naszego

)3(

kraiu, i dla dopełnienia go, potrzeba ieszcze [do-] dać, że kray podzielony iest na partye, których zaślepienie w iednych tylko przeciwnikach upatruie nieprzyiacioł, że iedną partyą kieruią ministrowie, którzy nie posiadaią ani szacunku, ani zaufania narodu, i dla tego się tylko utrzymuią, że strona przeciwna czyhaiąc zawsze na urzędy, które nie dawno porzuciła, nie iest więcey od nich poważana, ani lubiona. Narod w środku pomiędzy obiema partyami, których wybor do Monarchy należy, nie widzi w żadney nikogo, po którymby sobie lepszą przyszłość mogł obiecywać, lub okazywał talenta i charakter, iakich zaradzenie teraźnieyszem okolicznościom i niebezpieczeństwu wymaga.

Z Paryża d. 14, Października.

W Laon znaleziono obfitszy zbior wina niżeli się spodziewano. Mieszczanin przedmieścia Laońskiego przedał swoią winnicę za 150 frankow, w mniemaniu, iż nie wyda więcey nad 3 beczki wina; tym czasem pomylił się: kupiec miał 6 beczek. Mieszczanin nie mogąc znieść zarzutow żony i własney zgryzoty, że się tak grubo pomylił, obwiesił się z rozpaczy.

Z Sables piszą, że d. 2go t. m. zawinął tam konwoy z 90 żaglow złożony z wyspy Rhe. Nieprzyiaciel pokazuie się znowu pod brzegami, i zdaie się zamyślac o iakowem przedsięwzięciu.

Rossyyski nadworny Radca i Konsul w Frankforcie Betmann, posłał prefektowi departamentu Ourthe 860 frankow dla pogorzelcow w Spa.

Zapewniaią, iż ostatnie posiedzenie senatu tyczyło się uchwały względem porządku sądownictwa.

Mowią, iż przybyły tu Radca Pruskiego poselstwa Greuhm przywiozł dotychczasowemu Pruskiemu posłowi, Jenerałowi Knobelsdorff, odwołanie ponieważ przeieżdzaiąc przez Drezno oddał Baronowi Brockhausen rozkaz i instrukcye, aby iak nayprędzey udał się do Paryża.

Przez wiele wiekow zaniedbano, wyraża dziennik Paryzki, uważac komety. W wieku dopiero 15ym zwrocili na nich Astronomowie szczególnieyszą swoią uwagę. Od roku 1472go do 1758 dostrzeżono ich 41. Od roku 1758go, kiedy astronomia więcey pozyskała przyiacioł, do roku 1807 odkryto ich 45, z których 1 tylko mogł bydź bez pomocy szkła widziany, a inne przez dalekowidz. Herschel i iego siostra w Londynie, Messier, Mechain i Bouvard w Paryżu postrzegli ich naywięcey, gdy za pomocą poprawionych szkieł przebiegali okolice obłokow. Messier sam odkrył 20 komet, a 45 ich uważał. Jego przykładem byli inni astronomowie zachęceni. Może uda im się w czasie przy pilnieyszych postrzeżeniach dociec natury i biegu komet.

Dnia 16. Października.

We środę d. 14 dał J. C. K. Mość w pałacu Fontainebleau audyencyą Xciu Frias, nadzwyczaynemu ambassadorowi Hiszpańskiemu. Przywieziony był przez pomocnika mistrza obrzędow w 3 powozach. Potem przyymował J. C. K. Mość ciało dyplomatyczne. Jenerał Wattewill, nadzwyczayny poseł ligi Szwaycarskiey i P. Cenamy, nadzwyczayny poseł Xcia [Łukieskiego] i Piombinu, pożegnali J. C. K. Mość. Xżę Masserano, ambassador Hiszpanski, przedstawił J. C. K. Mci Hrabiego Haro, granda Hiszpańskiego; Kawalera Pacheco, pułkownika w woysku Hiszpańskim; Kawalera Jędrzeja Pacheco, wszystkich trzech synow Xcia Frias, i P. Fitta, z orszaku poselstwa.

Rocznica bitwy pod Jena obchodzona by-

ła w tuteyszey stolicy z wszystkiemi uczuciami, iakie tylko wzniecić może w wszystkich klassach mieszkańcow pamięć tego dnia sławnego. Poprzedniego wieczora dane były na wszystkich teatrach bezpłatne reprezentacye, i uważano, iż w tym dniu, iak w wszystkich podobnych zdarzeniach, chwytano każde przystosowanie, zmierzaiące do pochwały woyska i Gieniuszu, który tyle kroć razy prowadził go do zwycięztwa. W wieczor ogrod i pałac Tuilleries był oświecony; na terrassie grany był wielki koncert, któremu przysłuchiwała się niezmierna moc ludu w ogrodzie zgromadzonego. Wszystkie publiczne gmachy i wielka liczba prywatnych domow były wspaniale oświecone.

Dwor opuści, iak mowią, d. 19 Fontainebleau, i powroci do Paryża.

List z Diepy donosi, iż miasto to było w Sierpniu i Wrześniu od wielu znakomitych cudzoziemcow odwiedzone, którzy używali kąpieli morskich z wielkim skutkiem na choroby nerwowe. Dzieci choruiące na bolączki, kąpiąc się i piiąc razem wodę morską, znacznie stan zdrowia ich się polepszył. To dowodzi, iak zdrowe są kąpiele morskie, których dawniey więcey daleko niżeli teraz używano.

List prywatny pod d. 2 Października z Lubeki, ogłoszony w iednym z naszych dziennikow, zawiera w sobie następuiące szczegóły o oblężeniu Kopenhagi:

"Wielu podrożnych, iadących z Kopenhagi, przybyło tu za paszportami Angielskiemi. Opowiedzieli nam co się działo na Zelandyi i w Kopenhadze w czasie oblężenia. Pokazuie się, iż naypierwszą przyczyną prędkiego poddania się tey stolicy, była szczupła liczba załogi, która nie wystarczała na osadzenie dostateczną siłą wszystkich stanowisk, a mianowicie szańcow przed miastem. Gdyby rządca miał był 6 lub 8000 więcey ludzi, nie byłby dopuścił Anglikom usadowić się pod fortyfikacyami, usypać batterye pod miastem, a może i bombardować miasta z lądu. Z resztą pomimo nie wielkiey załogi miasto mogło było bydź dłużey bronione, gdyby zawczasu przedmieścia były spalone, i gdyby nie popełniono nie przebaczonego błędu, pozwalaiąc na zawieszenie broni na kilka dni, którego, Anglicy żądali pod pozorem przewiezienia chorych do miasta z szpitala Ladegaard, który opanowali. Korzystali bowiem z tey okoliczności, zbliżaiąc swoie batterye do fortyfikacyy, i niepoiętą iest rzeczą, iż Duńscy naczelnicy woyskowi, którzy to musieli postrzedz, nie sprzeciwili się temu. Bez tego zaniedbania Anglicy nie potrafiliby byli przed 15 lub 20 Września bombardować miasta. Z strony morza nie mogli Anglicy, iak zapewniaią, działać skutecznie przeciw miastu; waleczny bowiem Marynarz Duński, Steen Bill, dowodził armatnemi łodziami i zawsze był zwycięzcą, ile razy go Anglicy napastowali. Wiadomo nadto, iż cała ich nadzieia pomyślności zasadzona była na nieprzytomności woysk Duńskich, które zgromadzone są w Holsztynie. Minister Canning oświadczył sam posłowi Duńskiemu w Londynie przed wypłynieniem ieszcze wyprawy, iż wie dobrze, że Kopenhaga pozbawiona iest sposobow obrony. Podrożni, od których mamy te szczegóły, dodaią, iż gorale Szkoccy, gdzie tylko się pokazali, wszędzie rabowali i wszystko niszczyli. Wid ć nawet, że dowodzcom Angielskim nie było to taynem gdyż między innemi groźbami, których użyli dla zniewolenia Jenerała Peymanna do kapitulacyi, pogrozili mu, iż miasto, ieżeli się nie podda, pozwolą przez 3 dni goralom Szkoc-

kim rabować. —— Potwierdza się, iż Król Szwedzki mocno powstał przeciw dowodzcom Angielskim na Baltyckim morzu, i pogroził w liście Admirałowi Gambier, iż uważać będzie Anglików za nieprzyiacioł. Zdawałoby się, że ten Monarcha zakończy przychyleniem się do strony Francuzkiey i Rossyyskiey, gdyby przybycie z Memlu na fregacie Szwedzkiey do Karlskrony dwoch cudzoziemcow, nie okazywało przeciwnych iego zamiarow. — Kupieckie statki, które do naszego portu przybyły z Kronstadtu, przywiozły wiadomość, iż zaszła odmiana w Rossyyskim ministerium: Hrabia Romanzow obiął wydział zagranicznych związkow, co iest naywiększym dowodem, że wpływ Anglików upadł w Petersburgu. Hr: Romanzow nienawidzą bowiem Anglicy, ponieważ nie mogą mu darować, że opierał się ponowieniu traktatu handlowego. Mowią, iż Lord Gower, ambassador Angielski, prosił o odwołanie siebie z Petersburga, i czyni przygotowania do wyiazdu. Dodaią nawet, iż iak tylko dowiedział się Imperator Alexander o postępowaniu Anglików względem Danii, nie pozwolił Lordowi Gower bywać więcey u swego dworu.„

Z Wenecyi d. 1. Października.

Gazeta tuteysza ogłosiła pod artykułem z Korfu co następuie:

” W imieniu Nayiaśnieyszego Cesarza Francuzow, Króla Włoskiego Napoleona I.

Tymczasowe ustanowienie rządu 7miu wysp.

Rzplta 7mio wyspowa składa część kraiow, które podlegaią państwu Francuzkiemu. Mieszkańcy 7miu wysp są poddanemi Nayiaśnieyszego Cesarza Francuzow, Króla Włoskiego; herby i bandera wspólne są dla nich. Rząd teraźnieyszy pozostanie tymczasowo na wszystkich wyspach. Wolność wyznania iest utrzymana, a religiia Grecka iest panuiącą. Sądy we wszystkich przypadkach, iak było dotąd, wydawać będą wyroki, ustawy i akta sądowe zostaią w zupełney mocy. Senat odbywać będzie aż do dalszego urządzenia swoie obowiązki. Deputacya z 5 członków zbierać się ma w poniedziałki i czwartki, ale przełoży ma Jeneralnemu rządcy prace senatu i tego wszystkiego, co się dobra publicznego tycze. Wyroki senatu ważne są dopiero po potwierdzeniu ich przez Jeneralnego rządcę w imieniu Cesarza. Sekretarze stanu zmnieyszeni będą do trzech, to iest Sekretarz stanu Sordina zatrudniać się będzie wydziałem skarbu, Sekretarz Flambułari wydziałem wewnętrznym, Sekretarz Gareria połączonemi wydziałami sprawiedliwości i policyi. Urządzenie skarbu zostanie iak iest, ale stan teraźnieyszy i systema, według którego iest rządzony, podane bydź maią iako nayprędzey Jeneralnemu rządcy. Ostatni mieć będzie radę tayną, którą zwołuie, gdy mu się podoba. Składać się będzie z następuiących członkow: z prezydenta senatu, z 3 powyższych sekretarzow stanu i z Jenerała Gardenna, dowodzcy woysk i maiącego zlecenie trudnić się sprawami woyskowemi. Jeneralnemu rządcy podany będzie opis budynkow, magazynow i wszelkich ruchomych i nieruchomych rzeczy, które ustąpione były woyskom Rossyyskim, iako też wyszczególnienie summ, które JW. pełnomocny Minister Mocenigo winien iest w imieniu Nayiaśnieyszego Imperatora Rossyyskiego rządowi 7miu wysp. Jenerał Gardenau poda Jeneralnemu rządcy stan szpitalow, składow żywności, ammunicyi woiennych, &c. Woyska 7miu wysp utrzymane będą na dawnym żołdzie do dalszego rozkazu. Albańczykowie, którzy na żołdzie Rossyyskim zostawali, przeydą tymczasowo do służby Fran-

cuzkiey. Jeneralny rządca iest naczelnym wodzem wszystkich woysk urządzonych w siedmiu wyspach, maiących iedynie odbierać rozkazy przez dowodzców Francuzkich. Wszystkie te woyska wykonaią Nayiaśnieyszemu Cesarzowi i Królowi przysięgę wierności, i poprzysięgną, iż złączone z woyskami Francuzkiemi, których część składaią, bić się będą przeciw nieprzyiaciołom państwa Francuzkiego. Wszelkie żądania lub prożby woyskowych podawane będą Jeneralnemu rządcy. Kommissarz naczelny sprawować będzie urząd dozorcy po isow wszystkich korpusow zostaiących na żołdzie J. C. K. Mci. Głowny sztab Albańczykow pozostanie w Korfu do dalszego rozrządzenia. Ustanowiona będzie kompania, składaiąca część gwardyi rządu. Dwie kompanie Albańczykow dołączone będą do każdego regimentu Francuzkiego i odprawi c służbę strzelcow-gonców. Ustanowiony będzie jeneralny kommissarz policyi dla 7miu wysp i zostawać ma pod sekretarzem stanu policyi; procz tego w każdey wyspie będzie ieden naczelnik policyi. Niniyszy wyrok udzielony będzie członkom senatu, ażeby od dnia ogłoszenia przyprowadzony zaraz był do skutku. Kopiia iego przesłana będzie z uszanowaniem przez Jeneralnego rządcę Nayiaśnieyszemu Cesarzowi Francuzow, Królowi Włoskiemu.— Działo się w Korfu d. 1 Września 1807.

Cezar Berthier,
Jener. ł naczelny i Jeneralny rządca w Korfu i należących do tey wyspy kraiow.

Od brzegow niższey Elby d. 10. Paździer:

Przygotowania do woyny czynione są z wielkim pośpiechem w kraiach Duńskich. Z rozkazu Króla spisano zapas saletry, prochu i kul znayduiących się w magazynach.

Przy Trawemünde na wnyściu do portu usypano wielką batteryą i działami z cytadelli osadzono. Jenerał Dupas zakazał mieszkańcom Trawy i nadbrzeża morskiego pod naysurowszemi karami wszelkiey kommunikacyi z Angielskiemi okrętami, które pokazuią się pod temi brzegami.

Dywizya Boudeta udała się do Hamburga. Domyślaią się, iż woyska Hiszpańskie opuszczą nie zadługo to miasto. Xżę Ponte-Corvo odprawił niedawno nad niemi rewiią z ogniem.

Z Kopenhagi d. 17. Października.

Wiemy iuż niezawodnie, że woyska Angielskie opuszczą naszą wyspę w oznaczonym przez kapitulacyą czasie, który kończy się d. 20 t. m. Większa ich część wsiadła iuż na okręty, i nieprzyiaciel uprowadził iuż naszą flotę, którey wartość podaie Admirał Gambier w urzędowym raporcie do 4 mill. 756, 000 talarow.

D. 13 przybył tu Angielski poseł P. Merry i miał naradzenie z naszym dowodzcą i przybyłem tu Szwedzkim Admirałem Cederström, po którem wysłany został P. Qualen gońcem do Holsztynu. Słychać, iż P. Merry przywiozł propozycye do pokoiu i posłał ie do Kiel.

Niektóre pisma twierdzą, iż Król Szwedzki żądał od Anglii 20.000 woyska w posiłku, ale tylko 10.000 będzie mu ztąd posłanych.

Z Aalborga piszą, iż nieprzyiaciel chciał d. 6 Września podeyść małe miasteczko Ebeltoft, ale od 3go batalionu Zachodnio-jutskiego powstania tak dobrze był przywitany, iż utracił ochotę dalszego kuszenia się i więcey się nie pokazał. Tymczasem opanował w bliskości będące okręty, z których 3 spalił. Z naszey strony zginął w tey rozprawie ieden człowiek. Jest to pierwsza krew, która w Jutlandyi krzyczy o zemstę na wiarołomnego

nieprzyiaciela. Z Wiborga donoszą, iż na początku Września pokazały się pod brzegami Katholm 3 Angielskie woienne okręty, które zamyślały wylądować, lecz odstraszyły ich zatoczone 4 działa i przybyła nad brzeg drag nia. Na wyspie Hirschholm odebrali mieszkańcy rozkaz opuścić tę wyspę za zbliżeniem się nieprzyiaciela. Na Lössöe wszyscy mieszkańcy, a nawet kobiety uchwyciły oręż; lecz ciężko tam nieprzyiacielowi dla miałczyzny podstąpić.

Podług zapewnienia wiary godnych ludzi, utracili Anglicy przy attaku Kopenhagi na wodzie i lądzie do 2000 ludzi.

Król Jmć Szwedzki został, iak mowią, Jeneralissimem wszystkich woysk Angielskich w naszych okolicach. Biega tu także pogłoska, iż Szwedzka flota iest oddana do rozrządzenia Anglikom.

Z Holsztynu d. 20. *Października.*

Słychać, iż strony Anglii posłane zostały w tych dniach naszemu dworowi nowe propozycye do pokoiu. Osnowa ich nie iest wiadoma; z pewnością iednak mowią, iż zostawiono nam do wyboru przywrocenie neutralności lub zawarcie ścisłego przymierza z Anglią. Na obydwa wypadki podane warunki, są iednak takiego gatunku, że ich rząd Duński przyiąć nie może. Zdaie się, iż Angielskie ministerium uczyniło tylko dla tego ten krok, aby miało pozor usprawiedliwienia się przed narodem.

Z Medyolanu d. 9. *Października.*

Na mocy wyroku wydanego przez Wicekróla pod d. 2 t. m. wszystkie towary, przychodzące z kraiow przyiacielskich, albo neutralnych, będą mogły bydź wprowadzane przez gościniec Simplon. Podług innego wyroku, wszelki gatunek tabaczki, przechodzącey przez królestwo Włoskie, zapłaci dotychczasowe cło poczwornie.

Eskadra Rossyyska pod dowodztwem Admirała Baratyńskiego, która w Maltre wysadziła na ląd 5000 woyska Rossyyskiego, i która teraz znayduią się w Padwie, wyszła pod żagle, dla udania się do Korfu, i wzięcia z tamtąd woyska przybyłego do tey wyspy na flocie Admirała Siniawina, które stało załogą w Tenedos.

Podług nayświeższych doniesień, w Korfu znaydowało się iuż 12,000 Francuzow.

Eskadra Angielska z sześciu fregat i korwet złożona, która krążyła przez nieiaki czas na morzu Adryatyckim, zarzuciła kotwice d. 3go t. m. przed Tryestem.

Z Florencyi d. 5. *Października.*

Cesarz Napoleon oznaymił przez swego ministra zewnętrznych interessow amb. ssadorowi Hiszpańskiemu i Etruskiemu, Xciu Masserano, że rozkazał ukarać dziennikarza w Medyolanie, który się poważył umieścić artykuł względem przyszłego losu królestwa Etruskiego, że wszystko cokolwiek drukowane iest bez pozwolenia rządu, nie może mieć wiary, i że wyraźnym iest zamiarem J. C. K. Mci, aby tak w iego kraiach Włoskich, iako też i wszystkich innych, nie okazywano przeciwko Etruryi, iak tylko uczucia przyiaźni, względow i zupełney zgody.

Z Sztuttgardu d. 17. *Października.*

Król Jmć przybył tu wczoray wieczor z Königskronu i Blaubeuren, gdzie polował. Przeieżdzaiąc przez Ursch, odebrał przyiemną wiadomość, (przywieziona przez Pułkownika Morison, adjutanta J. K. Mci, który był posłany do Paryża) że Król i Królowa Westfalii wyiadą z Paryża d. 20 t. m. i przybędą do tey stolicy d. 25 albo 26. Wszelkie przygotowania czynione są na ich przyiecie, ktorzy po zabawieniu czas nieiaki w Sztuttgardzie, udadzą się do swey stolicy do Kassel.

DODATEK

DO No. 89

GAZETY KRAKOWSKIEY

W Niedzielę Dnia 8 Listopada 1807.

Z Turynu d. 4. Października.

Kardynał Bayan miał wczoray do Paryża odiechac, lecz goniec przywiozł mu przeciwny rozkaz, i dziś nazad do Rzymu powrócił. Może nie był dostatecznem pełnomocnictwem opatrzony, lub też podroż iego do Paryza z powodu bliskiego przybycia Cesarza do Włoch stała się niepotrzebną. Jenerał Menou, dowodzca tuteyszy, czyni ciągłe przygotowania do przyięcia Casarskiego orszaku. Napoleon Wielki będzie wszędzie we Włoszech przyymowany z wspaniałością, iaka się iego dostoyności przynależy.

Od Jeziora Bodenskiego d. 21. Października.

Moda iest tyranem, niesie przysłowie; i przysłowie to mowi prawdę! Od 30 lat wszyscy ci, którym na pieniądzach i czasie do podrożow nic nie zbywało, ieździli do Szwaycaryi, odwiedzali nader piękne doliny Lauterbrunu i Grindelwaldu, spuszczali się przez Szaidek do Melringen w Hälithal, i powracali pospolicie przez małe kantony do swych kraiow. O tych i innych Szwaycarskich okolicach, ich dolinach lodowych, spadkach wodnych, &c. mamy niezliczone opisy podroży w wszelkich kształtach, które prawie wszystkie iedno powtarzaią. Lecz o przyiemnem iezіorze Bodeńskim zapomniano, albo przynaymniey nie udarowano go i iego ładnych okolic bacznością, na którą zasługuią. Pan Wieland dobrze mowi, że o rzeczach tylko z powierzchowności sądzą, nie wglądaiąc w ich własności. — Kiedyż się odważy iaki człowiek rozumny na to prawdziwie nadgradzaiące przedsięwzięcie wydać malarskie dzieło tego ieziora, i dołączyć do niego przednieysze widoki przez dobrych artystow wysztychowane? — Jakże wspaniałemi mieyscami są wyspa Meinau, Kamienny stół nie daleko Reneku, góry Heures i Enten przy roskosznem Lindau, a potem góra Gebharda albo Pfannen przy Bregenz! Kto raz z tych ostatnich słońce nad tem jeziorem zachodzące widział, policzy zapewne, ieżeli ma czucie, wieczor ten między nayszczęśliwszemi życia swego. Podobnież obfite są okolice jeziora tego w wielkie natury wdzięki, które do tych czas podrożni wcale nie, albo tylko powierzchownie opisali. Namienię tu o iedney z nich: Cztery mile ku południowi od Rorszachu leży w kantonie Appenzel mało znana, ale nader obfita góra Gabris. Z tey widać ku wschodowi zadziwiaiącą dolinę Renu i przednie góry Bregenckie, za któremi się wznoszą wierzchołki gór

Tyrolskich okryte śniegiem. Ku południowi, ſtoią przed oczema podrozuiącego Kamor, wyspki Kaſten i wiecznem śniegiem okryty, na 6500 z tego głębo ki Santis. Ku zachodowi, a potem daley ku północy widać, iak na mappie spokoyne doliny Appenzelu, powabny Thurgau, uśmiechaiące ſie Jezioro Bodenskie, wielką część południowey Szwabii, a ku północy, horyzont zdaie ſię bydź zamknięty pasmami gór Szwarzywaldu. Tymczasem dosyć o tem na probę!

Z Augszpurga d. 23. Października.

Akademiia Celtow w Paryzu przyięła Michała Schmidt, profeſſora Teologii, i kanonicznego prawa w Król. Bawarskiey szkole główney Dillingen, 19 Września r. b. do liczby zagranicznych korespondujących swoich członkow. Wynaleziona przez niego Pasigrafia, skutek kilku letniego myślenia około wydoskonalenia, ktorey nad wydoskonaleniem ieszcze co dziennie pracuie, była niedawno przez uczonych examinowana, i zasłużoną pochwałą zaszczycona.

DONIESIENIA.

Od dawnych iuż lat w Tynieckim klasztorze WW. OO. Benedyktynow uſtanowione główne szkoły, w naſtępuiącym szkolnym roku, dla dobra krajowey szlachty, a ogólnie młodzieży, wielki ſtopień doskonałości otrzymaią. Albowiem Xięża tameyſi podług powtarzaiących żądań wielu zacnych rodzicow, edukacyą szkolną młodzież większą częścią sami, ze wszyſtkim zaś, co ſię tyczy dobrego wychowania i ćwiczenia w cnotach, potrzebnym dozorem zaopatrować będą, bo do tego obowiązku wyznaczony X. Prefekt niewypuści z oczow młodzieży; on będzie z niemi mieszkał i iadł, domowy porządek wg dziny uczenia i powtarzania, a osobliwie czyſtość w sukniach, i bieliznie, i tak daley, ktora w młodzieży koniecznie potrzebna ieſt do skutku pilnie przyprowadzać obowiązanym będzie. Oprocz Normalney edukacyi w Niemieckim, i Polskim ięzyku, będą od tey wiosny dwie pierwsze łacińskie szkoły, a na przyszłość naſtępuiące otworzone, i uregulowane. W klasztorze samym zoſtanie konwikt, iednak nie naymniey iak na 12, i dla szczupłego ieszcze mieysca nie nawięcey iak na 16 Panow Studentow otworzony. Tychże porządny wikt składa ſię z gorącey zdrowey zupy na śniadanie, zamiaſt suchego z masłem chleba, co ieſt młodzieniaszkom niezdrowo; na obiad mieć będą także zupę, lub rosoł, sztukę mięsa, legominy, i jarzyny, razem z chlebem i piwem; na kolacyą będą także zdrowe, i użyteczne zupy, potrawka, a przynaymniey z mięsem legominki, do tego będzie czę[s]to nieco dodane z ogrodowych owocow, chleb, i piwo, iak i przy obiedzie; w poſtne dni będzie ta sama wielość w porcyach, i proporcya podług prawideł zdrowia zachowana. Do sypiania są 4 tymczasem dobrze opatrzone ſtancye, w ktorey każdey 4 łożka wygodne ſtać mogą, tudzież: opał, światło, pranie chuſt, w płacy ſtołowey zamyka ſie. Procz w przypadku choroby, expens na Doktora, felczera, aptekę, papieru i Xiążek szkolnych, ołowkow, atramentu, która expens osobno podaną regeſtrem, zapłacona bydź ma, procz ſtołowey zapłaty. Rocznie płaci ſię od osoby 200 zł. ryń. iednak z początku szkolnego roku płaci ſie 50 zł. ryń. potym co kwartał po 50 zł. ryń. albo 100 zł. ryń. z początku, a drugie 100 zł. ryń. na końcu szkolnego roku. Kto w położoney blisko wsi wikt, i ſtancyą dla syna swego mieć życzy, ten ſię ma z tamteyszemi obywatelami, i familiami osobliwie ugodzić.

Na dniu 16 Novembra r. b. przedawane będą w Urzędzie Cyrkularnym Krakowskim przez publiczną licytacyą dwa domy konwentu Bożego Ciała w ulicy żydowskiey do miaſta żydowskiego wcielone pod Nrm 116 i 133 położone.

Pretium fisci domu Nro 116 wynoſi . 2200 zł. ryń.

— — — — 133 — . 1353 — —

Kupna tego chęć maiący na wspomnionym dniu i mieyscu o godzinie 10tey z rana znaydować ſię i 10 część pretii iako Vadium przed licytacyą złożyć maią.

W Krakowie dnia 18 Października 1807.

C. K. Sądy Szlacheckie Lubelskie Galicyi Zachodniey, nieprzytomnego Stanisława Kostkę Lipskiego lub iego sukcessorow, o przeznaczoney temuż testamentem zmarłego Karola Lipskiego summie 10,000 zł. pol. i o ustanowionym onemuż iako nieprzytomnemu w osobie adwokata Rutyńskiego kuratorze ninieyszym Edyktem uwiadomiaią, i ażeby się koniecznie albo tu w C. K. Sądzie Szlacheckim, albo u swego kuratora, lub u exekutorow testamentu Ur. Jozefa Fiederowicza, Jerzego Gałęzowskiego i Michała Zgliczyńskiego zgłosił, i czego ma żądać niech prosi.

Jakob Kulczycki.
Domasławski.
Władich.

Z Rada C. K. Sądow Szlacheckich Lubelskich Galicyi Zachodiey.
w Lublinie d. 1. Wrzesnia 1807.
Klimaszewski.

Z strony C. K. Senatu Akademickiego Krakowskiego niniejszemi do publiczney podaie się wiadomości, iż w moc naywyższego dekretu kancellaryi nadworney dnia 17 Września r. b. konkurs dla obsadzenia przy Lwowskim Liceum wakuiącey katedry teoretyczney medycyny, z którą roczna pensya 600 zł. ryń. połączona iest dnia 28 Listopada b. r. Konkurs zaś dla obsadzenia także przy Lwowskim Liceum wakuiącey katedry praktyczney medycyny, z którą złączony iest Lwowski szpitalny Fizykat razem z pensyą roczną 1000 zł. ryń. dnia 5go Grudnia b. r. w Wiednu, Krakowie, i Lwowie odprawiac się będzie.

Wszyscy zatym ci, którzy sobie iednę albo drugą tychże katedr otrzymać życzą niniejszemi wzywaią się, ażeby się dla zdawania examinu konkursowego w wyż wyznaczonych dniach w Krakowie u dyrektoryatu wydziału medycznego, a w Lwowie u dyrektoryatu nauk chyrurgicznych zgłosili,

Fran. Marx Rektor.

Z C. K. Senatu Akademickiego Krakowskiego dnia 27 Października 1807.
Joz. Kar. Niemetz Synd. Uni.

Przez C. K. w Galicyi zachodniey Sądy Prowincyonalne Szlacheckie Lubelskie na wdanie się sukcessorow niegdyś Jędrzeia Parawici iego licytacya dobr Parysowa i Kozłowa z przyległościami, na satysfakcyą summy 115762 zł. pol. 29 gr. i prowizyi od summy 258602 zł. pol. 29 gr. publicznym Edyktem pod datą 17 Sierpnia r. b. do Nru 6570 na dzień 17 Listopada r. b. przepisana była. Gdy zaś ciż sukcessorowie niegdyś Jędrzeia Barona Parawicini dla nastąpioney z P. Janem Maszkowskim sądowey komplanacyi, od rzeczoney licytacy dóbr Parysowa i Kozłowa odstąpili, i o to aby ta licytacya odwołana była prosili. Dla tego powszechnie wiadomo się czyni, że przepisana publicznym Edyktem pod datą 17 Sierpnia r. b do Nru 6570 licytacya dóbr Parysowa i Kozłowa ustaie, i przedsięwziętą nie będzie.

Jakób Kulczycki.
Domasławski
Reinl.

Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Lubel. Galicyi Zachod.
W Lublinie d. 13. Października 1807.
Klimaszewski.

Dla osadzenia w Mieście Staszowie JO. Xiężney Isabelli z Czartoryskich Lubomirskiey dziedzicznym w Galicyi zachodniey cyrkule Radomskim sytuowanym do nowo zaprowadzoney szkołki Niemieckiey Professora mieysca z pensyą roczną zł. ryń. 200 bezpłatną stancyą i opałem połączonego wypisuie się konkurs do 15 Listopada r. b. Życzący więc sobie osiagnienia tego mieysca żądania swoie na piśmie dostatecznym wywodem zdatności zaopatrzone do tuteyszey zwierchności niech podadzą.

Walchnowski Jeneralny Rządca dobr.

Z Dominikalney Staszowskiey Prefektury d. 23 Października 1807.
Lewicki.

C. K. Sady Szlacheckie Lubelskie Galicyi Zachodniey przychylaiąc się do prozby Pana Ignacego Hr. Potockiego pod dniem 25 Września 1807 do Nru 12,202 w tym podaney, ażeby względem przedsięwzięcia sądowey ugody z wierzycielami do ceny sprzedażney dóbr

Kurowa przez publiczną licytacyą przedanych zgłaszaiącymi się, ciż wierzyciele na termin dnia 16 Listopada 1807 zwołanemi zostali, między którémi wierzycielami wiele się znayduie, których mieysce mieszkania iest niewadome, przeto ninieyszym Edyktem dodaiąc im ex officio za kuratora tuteyszego Adwokata Kudlickiego, niżey wyrażeni, wierzyciele, o których mieszkaniu niewiadomo, iako to Michał Chromiński, Antoni Gaszyński, sukcessorowie Turskiego, Jozef Kiełczewski, Mikołay Chomętowski, Urszula Zaręblina, Anna Dunimowa i sukcessorowie Borzęckiego z tym dodatkiem powołuią się, aby na terminie na dzień 16 Listopada 1807 o godzinie 9 rano wyznaczonym, albo się osobiście stawili lub ustanowionemu sobie od tuteyszego Sądu w osobie Adwokata Kudlickiego kuratorowi potrzebną informacyą dali.

Jakob Kulczycki.

J. G. Reinl.

Schnitzer.

Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Lubelskich Gallicyi zachodney.

W Lublinie d. 30. Września 1807.

Klimaszewski.

Magistrat Miasta C. K. Stołecznego Krakowa do wiadomości podaie, iż część domu Żyda Moyżesza Abrahama, w żydowskim mieście pod Nrm 59 stoiącego na zł. ryń. 1553 sądownie oszacowana, na prożbę Pani Maryanny z Russockich Osinowskiey matki i opiekunki małoletniego Władysława, po niegdyś P. Onufrym Osinowskim pozostałego na zaspokoienie summy zł. ryń 280 sądownie przysądzoney przez licytacyą publiczną tu w Sądzie dnia 10 Grudnia r. b. o godzinie 3 po południu pod następuiącemi warunkami sprzedana będzie:

1) Każdy życzący sobie kupna ma 10 część szacunku, to iest zł. ryń 155 kr. 18 iako zastaw przed zaczęciem licytacyi złożyć.

2) Przyszły kupiciel ma resztuiącą cenę z licytacyi wypadłą w 14 dniach do depozytu sądowego złożyc, inaczey

3) Nowy termin licytacyi na koszt i szkodę iego wyznaczonym byłby. — Wszyscy zatem życzący sobie tegoż kupna, maią się w czasie i mieyscu wyznaczonym stawic. — Zapisowi zaś wierzyciele napominaią się, aby nieoczekuiąc osobnych przywołań, swoie pretensye do protokołu licytacyi podali, inaczey żaden wzgląd przy podziale summy z licytacyi wypadłey, na nich miany nie będzie.

Gollmayer.

Krzyżanowski.

Łodziński.

Z Rady Magistratu C. K. Stołecznego Miasta Krakowa.

Dnia 16 Października 1807 roku.

Kowalski.

C. K. Sądy Szlacheckie Krakowskie Galicyi zachodniey na żądanie Jozefa Hadziewicza Cessyonaryusza Franciszka Jasieńskiego wzywaią Edyktem publicznym przechowywaczow skryptu przez Xiędza Michała Linskiego w Szczekarzowie dnia 24 Czerwca 1782 roku na summę 3000 zł. pol. czyli 750 ryń. na osobę Franciszka Jasieńskiego wydanego, w czasie ostatuiey rewolucyi Polskiey w roku 1794 wybuchnioney zagubionego pod tym rygorem ażeby w przeciągu roku iednego dokument ow wydali, czego gdy nie uczynią, dokument ow będzie umorzony, a wydawca onego od wszelkiego ku przechowuiącym tenże dokument obowiązku uwolnionym zostanie. W Krakowie d. 30 Września.

Pod niebytność Jego Excellencyi JW. Prezesa.

Bernard Dwernicki Kons. Apell. Trybunału.

W. Lichocki.

Kannamiller.

Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Galicyi Zachodniey.

Makolski.

Dla osadzenia wakuiącego przy Magistracie Oświęcimskim mieysce Syndyka z pensyą roczną 300 zł. ryń. powtorny konkurs na dzień 23 Listopada r. b. wypisuie się z tym dokładem, iż kompetenci prożby swe dekretami Eligibilitatis ex utraque linea i zaświadczeniem moralności opatrzone do Urzędu Cyrkularnego Myślenickiego podawać maią.

W Krakowie dnia 3 Listopada 1807.

(Kray Assisteyscey gazecie znaydzie się przy D. Listek.)